

Eduskunta / Hallintovaliokunta

10.11.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp)

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi muutoksista hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annettuun lakiin, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettuun lakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on, että viranomaisen tiedoksiannot lähetettäisiin ensisijaisesti sähköisesti niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä tavoitellaan kansalaisten sujuvampaa ja paikkariippumatonta asiointia ja lisäksi tehokkaampia viranomaismenettelyitä ja parempaa tuottavuutta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.1.2026.

Digi- ja väestötietovirasto on ollut tiiviisti mukana hallituksen esityksen valmistelussa ja valmistautunut niin hallinnollisesti, toiminnallisesti kuin teknisestikin hyvin esityksen mukaiseen voimaantuloon ehdotetussa aikataulussa. Digi- ja väestötietovirasto pitää esityksen tavoitteita erittäin kannatettavina ja katsoo, että esitys edistää omalta osaltaan muun muassa aika- ja paikkariippumattomia asiointimahdollisuuksia, tiedoksiantojen nopeaa ja turvallista perillemenoa oikealle vastaanottajalle sekä vihreää siirtymää, kun viranomaistoiminta siirtyy pääosin pois paperipostituksen piiristä. Lisäksi esityksellä tavoiteltavat julkisen talouden tasapainottamisen kannalta merkitykselliset kustannussäästöt tulostus- ja postituskulujen vähentämisen keinoin ovat kannatettavia.

Eduskunnan hallintovaliokunnan pyytämänä lausuntona otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä Digi- ja väestötietovirasto esittää kunnioittavasti seuraavan.

Muutos kansalaisten näkökulmasta

95 prosentilla suomalaisista on älypuhelin tai tabletti käytössään ja lähes 90 prosenttia käyttää viranomaisten sähköisiä palveluja vähintään muutaman kerran vuodessa.¹ Kansalaisilla voidaan siten katsoa olevan hyvät valmiudet muutoksen voimaantuloon. Ensisijaisesti sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen siirtyminen esityksen mukaisesti heijastelee sähköisen viranomaisasiointin yleisyyttä asiointimuotona nyky-yhteiskunnassa.

Yhteiskunnan kehitys, jossa sähköisen viranomaisasiointin osuus on voimakkaasti lisääntynyt, perustelee lakiehdotusten tavoitetta siirtyä ensisijaisesti sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen niiden henkilöiden kohdalla, jotka ylipäättään käyttävät viranomaisten sähköisiä asiointipalveluja. Siten ehdotetun sääntelyn voidaan katsoa päivittävän viranomaisten tiedoksiantoa koskevaa sääntelyä yleistä yhteiskuntakehitystä vastaavaksi.

¹ Puhelinkysely 9/2025, Tutkimustoimisto Vastakaiku Oy, n = 1002 (18-99 v.), virhemarginaali ±3,2 %

Eduskunta / Hallintovaliokunta

10.11.2025

Viestintäkanavat ja toimitusvarmuus

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointinnissa. Lainsäädäntöä muutetaan siten, että digitaalisesta viranomaisviestinnästä tehdään ensisijainen kanava. Vuoden 2026 alusta lähtien digitaalisesti asioivat henkilöt saavat viranomaisten tiedoksiannot, kuten päätökset, ensisijaisesti digitaalisesti kirjepostin sijaan. Digitaalisesti asioivalle henkilölle luodaan sähköinen viranomaisviestien postilaatikko eli Suomi.fi-viestit -tili, kun hän tunnistautuu vahvasti johonkin julkisen hallinnon sähköiseen palveluun, kuten Verohallinnon, Kansaneläkelaitoksen, oman kunnan tai hyvinvointialueen sähköisiin palveluihin. Niille, joilla Suomi.fi-viestit -tili on jo käytössä, muutoksella ei ole vaikutusta.

Sähköinen viestintä on nopea, turvallinen ja toimitusvarma tapa saattaa viranomaisten tiedoksiannot perille. Sähköinen viesti on perillä ja vastaanottajansa saatavilla käytännössä välittömästi viestin lähettämisen jälkeen. Suomi.fi-viestit -tilillä olevia viestejä pääsee lukemaan ainoastaan henkilökohtaisella vahvalla sähköisellä tunnistusvälineellä, kuten mobiilivarmenteella tunnistautuneena, joten sivullisten on vaikea päästä oikeudettomasti viestiin käsiksi. Suomi.fi-viestien toimintavarmuus eli tekninen saatavuus on ollut erittäin korkeaa tasoa.²

Käyttöönotto ja käyttäjän informointi

Muutos koskee niitä noin 4,4 miljoonaa suomalaista, jotka asioivat julkisen hallinnon sähköisissä palveluissa.³ Heistä noin 2,3 miljoonalla on jo Suomi.fi-viestit -tili käytössään nykylainsäädännön mukaiseen henkilön omaan suostumukseen perustuen.⁴ Muutos vaikuttaa siis erityisesti niihin noin 2,1 miljoonaan henkilöön, joille Suomi.fi-viestit -tili luodaan lain voimaantulon jälkeen.

Digi- ja väestötietovirasto haluaa korostaa, että siirtyminen ensisijaisesti digitaaliseen viranomaisviestintään ei tapahdu piilossa tai itsestään, vaan asiasta informoidaan selkeästi ja avoimesti siinä vaiheessa, kun henkilö, jolla Suomi.fi-viestit ei vielä ole käytössä, lainsäädännön voimaantulon jälkeen seuraavan kerran tunnistautuu vahvasti johonkin julkisen hallinnon sähköiseen palveluun. Sähköiset viranomaisviestit eivät siis jatkossakaan tule käyttöön henkilön tietämättä.

Vahvaan sähköiseen tunnistukseen kytkeytyneessä käyttöönottovaiheessa tuodaan selkeästi esille se, mitä muutos käytännön tasolla tarkoittaa, miten henkilön tulee toimia käyttöönotossa ja miten Suomi.fi-viestit saa halutessaan pois päältä. Uutta käyttäjää kehoitetaan antamaan heräteyhteystieto jo käyttöönoton yhteydessä, jotta hän saisi heti alusta lähtien sähköpostin välityksellä heräteilmoituksen tililleen saapuneista uusista viesteistä. Heräteyhteystiedon antamista ei kuitenkaan säädettäisi esityksessä pakolliseksi ja siten henkilö voisi myös valita olla vastaanottamatta heräteilmoituksia. Suomi.fi-viestien käyttöönotto-tilanteissa uutta käyttäjää informoidaan tilanteesta selkeästi siitä, mikä merkitys on sillä, että hän ei anna heräteyhteystietoa. Tili avattaisiin vasta sen jälkeen, kun henkilö on ilmoittanut sähköpostiosoitteensa heräteilmoituksia varten tai ilmoittanut, ettei halua antaa osoitetietoa. Sähköpostiheräteilmoituksen lisäksi henkilöllä on mahdollisuus

² Suomi.fi-viestien SLA-taso aikajaksolta 1.11.2024 - 31.10.2025 on 100 %.

³ Suomi.fi-tunnistuksen uniikit tunnistautujat 1.1.2024 - 1.1.2025

⁴ Suomi.fi-viestit -tilien kumulatiivinen määrä 7.11.2025 <https://palveluhallinta.suomi.fi/fi/raportit>

Eduskunta / Hallintovaliokunta

10.11.2025

saada ilmoitus uudesta tiedoksiannosta myös puhelimeensa, mikäli hänellä on Suomi.fi-mobiilisovellus käytössään. Käyttöönottoaiheessa kehoitetaan selkeästi ilmoittamaan sähköinen yhteystieto tai lataamaan Suomi.fi-viestit sovellus.

Ennen lain voimaantuloa asiasta tiedotetaan selkeästi ja ymmärrettävästi niin eri mediakanavissa (fyysinen media, radio, TV, sosiaalinen media) kuin myös Digi- ja väestötietoviraston erillisissä viestintämateriaaleissa. Digi- ja väestötietoviraston viestintämateriaali kattaa laajasti myös perinteisen median. Digi- ja väestötietovirasto on tuottanut mm. painokelpoisia viestintämateriaaleja fyysistä mediaa varten sekä käynnistänyt syksyllä 2025 radio- ja televisiotiedotuskampanjan. Digi- ja väestötietovirasto on tuottanut lakisääteisen suomen-, ruotsin- ja saamenkielisen materiaalin lisäksi laajasti materiaalia myös englanniksi sekä lisäksi ohjeita myös muilla Suomessa käytetyimmillä vierailla kielillä. Tällä hetkellä on lisäksi käynnissä kansalaiskiertue, jossa Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijat jalkautuvat eri puolille Suomea kertomaan yleisölle muutoksesta ja vastaamaan mahdollisiin muutoksesta herääviin kysymyksiin. Kansalaisviestintää jatketaan lain voimaantulon jälkeen vuonna 2026.

Käytöstä poisto ja uudelleenaktivointi

Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän piiriin siirtyneen henkilön on aina halutessaan tai tilanteen niin muutoin vaatiessa mahdollista palata takaisin paperipostin vastaanottajaksi. Suomi.fi-viestit -tilin sulkemista voi siis milloin tahansa käyttööntulon jälkeen pyytää palvelun asetuksista. Lisäksi Digi- ja väestötietoviraston asiakaspalvelu neuvoo tarvittaessa paperipostiin palaamisessa ja myös pyynnöstä sulkee henkilön Suomi.fi-viestit -tilin, jos henkilö voidaan tunnistaa puhelin- tai käyntiasioinnin yhteydessä. Mahdollisuudesta tähän informoidaan selkeästi jo käyttöönottoaiheessa. Pyyntöä ei tarvitse perustella eikä Digi- ja väestötietovirastolla ole asiassa harkintavaltaa, eli tilin sulkeutuminen tapahtuu aina välittömästi pyynnön tekemisestä.

Jos ensisijaisuuden piirissä oleva henkilö kuitenkin jatkaa sähköistä viranomaisasiointia, on tilin sulkemispyyntö voimassa puoli vuotta kerrallaan, minkä jälkeen henkilö ohjataan uudestaan Suomi.fi-viestien käyttööntoon tätä seuraavalla tunnistautumiskerralla. Tahattomasti uudelleen käyttööntulo ei ole mahdollista, sillä uudelleen käyttööntulon yhteydessä näytetään sama näkymä ja informaatio kuin ensimmäisellä kerralla käyttöönotossa. Suomi.fi-viestit -tilin sulkemispyynnön uusimiskertoja ei ole rajoitettu, eli sulkemispyynnön voi tarvittaessa uusia aina puolen vuoden välein välittömästi käyttööntulon jälkeen, jolloin henkilö käytännössä säilyy pysyvästi paperipostin vastaanottajana, vaikka asioisikin säännöllisesti julkisen hallinnon sähköisissä palveluissa.

Puolen vuoden aikamääre koskee vain niitä henkilöitä, jotka ovat ensisijaisuuden piirissä ja jatkavat sähköistä viranomaisasiointia. Jos sulkemispyynnön jälkeen ei asioi julkisen hallinnon sähköisissä palveluissa, säilyy paperipostin vastaanottajan aikamääreen jälkeenkin. Aikamääreen tarkoitus on poistaa käytännön kynnyks valita digitaalinen viestien toimitusmuoto. Jos sulkemispyyntö olisi voimassa pysyvästi, vaatisi tämä henkilöltä oma-aloitteisuutta siirtyä takaisin sähköisten viranomaisviestien vastaanottajaksi, kun henkilön tilanne muuttuu esimerkiksi silloin, kun osaaminen ja tietoisuus kasvaa, saa puuttuvan laitteen tai nettiyhteyden taikka saa tukea Suomi.fi-viestit -tilin käyttöön. Suomi.fi-viestien käyttöä kokeilemisen perusteella harkitsevia ihmisiä on kyselytulosten perusteella

Eduskunta / Hallintovaliokunta

10.11.2025

merkittävä määrä, noin 40 %⁵, jolloin yhteiskunnallisen toimintatavan vakiintuminen ja palveluun tottuminen on merkittävässä roolissa. Puolen vuoden aikamääreen avulla alkuvaiheessa kerran tehty poistumisilmoitus ei sulje sähköisesti asioivia henkilöitä pysyvästi ensisijaisuuden piiristä pois. Riskinä on, että digitaalisesti kyvykkäät henkilöt päätyisivät viitseliäisyssyistä tekemään sulkemispyynnön, jos se olisi pysyvä ja kertaluonteinen.

Erityisryhmät ja saavutettavuus

Suomi.fi-viestien käyttööntulo ja tiedoksiantojen vastaanottaminen sähköisesti voivat parantaa joidenkin haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden yhdenvertaista pääsyä viranomaisten viesteihin. Hallituksen esityksen ehdotukset sähköisen viranomaisasiointin edistämiseksi voivat luoda myös positiivisia yhdenvertaisuusvaikutuksia. Esimerkiksi monille kuulo- ja näkövammaisille henkilöille sähköinen viranomaisasiointi voi soveltua hyvin. Henkilölle voi olla helpompi vastaanottaa sähköisiä tiedoksiantoja myös liikkumista rajoittavan vamman tai sairauden vuoksi. Esimerkiksi pyörätuolin tai muun liikkumistukivälineen avulla liikkuville sähköiset tiedoksiannot voivat olla helpompia vastaanottaa kuin postitse toimitetut.

Muutoksen toimeenpanossa on otettu huomioon myös erilaisten erityisryhmien tarpeet ja Suomi.fi-viestit on palvelumuotoilun keinoin tehty eri käyttäjä- ja ikäryhmille helppokäyttöiseksi kiinnittämällä erityistä huomiota Suomi.fi-viestit -palvelun sisällön ja toteutuksen ymmärrettävyyteen, saavutettavuuteen ja mukautuvuuteen eri päätelaitteille ja käyttötapoihin.

Kuten edellä on todettu, Suomi.fi-viestit -tili avattaisiin vain niille henkilöille, jotka asioivat sähköisesti. Myös fyysisen postilaatikon seuraaminen ja paperikirjeiden avaaminen vaatii kansalaiselta viranomaismenettelyjen ymmärtämistä ja omaa aktiivisuutta. Merkittävimpänä erona on se, että ensimmäisessä vaaditaan digitaalisia valmiuksia, kun taas toisessa ei. Suomi.fi-viestien käyttööntulon kytkemisen Suomi.fi-tunnistukseen on nimenomaan tarkoitus kytkeä sähköiset viranomais tiedoksiannot niihin henkilöihin, joilla on digitaaliset valmiudet niiden vastaanottamiseen.

Suomi.fi-tunnistuksen käyttö edellyttää itsessään paitsi vahvan sähköisen tunnistautumisen välinettä, pääsyä päätelaitteelle ja internet-yhteyttä, niin myös riittäviä digitaitoja. Kyse on siten suhteellisen monimutkaisesta sähköisen asiointin toimenpiteestä. Siten Suomi.fi-tunnistuksen käytön voidaan usein katsoa osoittavan henkilön riittäviä digivalmiuksia myös Suomi.fi-viestien käyttöön ja sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen. Koska tosiasialliset mahdollisuudet sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen kuitenkin vaihtelevat, on tämän lisäksi henkilöt, joille on määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutus⁶, rajattu ensisijaisuuden ulkopuolelle. Edunvalvojan määräämisen ja edunvalvontavaltuutuksen vahvistamisen syynä on yleensä toimintakyvyn heikkeneminen, joka vaikuttaa myös kykyyn käyttää digitaalisia palveluita.

Jokaisella on myös aina mahdollisuus joko itse sulkea tai valtuuttaa toinen sulkemaan Suomi.fi-viestit-tili. Sähköistä puolesta-asiointioikeutta toisen tilille eli Suomi.fi-valtuutta on

⁵ Puhelinkysely 8/2024, Tutkimustoimisto Vastakaiku Oy, n = 1008 (18-89 v.), virhemarginaali ±3,2 %

⁶ Henkilöt, jotka on merkitty lain Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä (1156/2019) 8 § mukaiseen holhousasioiden rekisteriin.

Eduskunta / Hallintovaliokunta

10.11.2025

mahdollista hakea monella eri tavalla niin Digi- ja väestötietoviraston verkkosivujen kautta, puhelimitse Digi- ja väestötietoviraston puhelinpalvelussa kuin käyntiasiointinakin millä tahansa Digi – ja väestötietoviraston toimipisteellä ympäri Suomen. Jos tilin haltijalla ei tästä huolimatta ole mahdollisuutta hakea puolesta-asiointioikeutta omalle Suomi.fi-viestit -tililleen, on Digi- ja väestötietovirastolla tarvittaessa olemassa prosessi tilille saapuneiden viestien toimittamiseksi kirjepostina tilin haltijalle tai tämän edustajalle.

Pyynnön Suomi.fi-viestit -tilin sulkemisesta voi tehdä milloin tahansa niin sähköisesti, puhelimitse, paperisella asiakirjalla kuin käyntiasioinninkin yhteydessä. Vaikka tämä edellyttää aktiivisia toimenpiteitä palvelun käytön ja sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamisen lopettamiseksi, voidaan näitä toimenpiteitä kuitenkin lähtökohtaisesti pitää kohtuullisina, koska henkilö on jo Suomi.fi-viestien käyttäjäksi tullessaan ollut asioimassa sähköisesti Suomi.fi-tunnistuksella ja siten hänellä voidaan useimmiten katsoa olevan riittävät valmiudet tarvittaessa myös käytön lopettamiseen ja paperipostiin palaamiseen itsenäisesti, avustetusti tai Digi- ja väestötietoviraston toimesta.

Suomi.fi-viestit on käyttäjilleen maksuton palvelu. Jos henkilö ei omista laitetta Suomi.fi-viestien käyttämiseksi, henkilö ei lähtökohtaisesti myöskään asioi muutenkaan sähköisesti ja pysyy siten paperiasioinnin piirissä. Jos taas henkilön käytössä on ainoastaan yhteiskäyttölaite, on henkilöllä mahdollisuus myöntää läheiselleen tai avustajalleen puolesta-asiointioikeus Suomi.fi-viestit -tililleen tai tehdä tilin sulkemispyyntö. Kirjeposti säilyy jatkossakin sitä käyttäville kansalaisille samanlaisena ja maksuttomana palveluna kuin nykyäänkin. Muutoksella ei myöskään ole vaikutusta muihin asiointitapoihin, vaan esimerkiksi käyntiasiointi säilyy edelleen vaihtoehtoisena asiointitapana sähköisen viranomaisviestinnän rinnalla.

Asiakkaiden tuki

Kyse on merkittävästä muutoksesta, joka koskettaa lähes kaikkia täysi-ikäisiä suomalaisia. Digi- ja väestötietovirasto on ennakoinut tukitarpeita ja valmistautunut tukemaan kansalaisia eri keinoin. Digi- ja väestötietoviraston arvioiden mukaan suurin osa saa riittävän tiedon muutoksesta osana Suomi.fi-viestit -tilin käyttöönottoa, mutta käyttöönoton yhteydessä tarjotaan myös verkkolinkkien kautta pääsy ohjeisiin ja muuhun tukimateriaaliin. Osa henkilöistä kaipaa henkilökohtaista neuvontaa ja digitukea, jota Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa pääasiassa puhelimitse, mutta tarvittaessa myös käyntiasioinnin kautta.

Merkittävässä roolissa on lisäksi valtakunnallinen digituen verkosto, joka koostuu erityisesti yleistä digitukea antavista tahoista, kuten järjestöistä, kirjastoista, kunnista ja muista viranomaisista. Verkoston jäsenet on koulutettu neuvomaan yleisimmissä muutokseen liittyvissä kysymyksissä sekä käyttämään Digi- ja väestötietoviraston kaikille tarjolla olevia ohjemateriaaleja neuvonnassa. Tärkeä rooli on myös kaikilla julkisen hallinnon organisaatioilla, joille on tuotettu viestintä- ja muuta tukimateriaalia viestimiseen omille asiakkailleen ja henkilöstönsä kouluttamiseen.

Digi- ja väestötietovirasto on lisännyt sähköisen asioinnin tukipalvelujen asiakaspalveluun resursseja erityisesti sähköisten viranomaisviestien ensisijaisuuteen liittyen jo keväästä 2025 alkaen 1 henkilöllä ja lisähenkilöiden lukumäärä nousee viiteen loppuvuodesta 2025 vastaamaan arvioitua digituen tarvetta. Tämän lisäksi Digi- ja väestötietovirasto pystyy ja on valmistautunut tarvittaessa osoittamaan muusta henkilökunnastaan ruuhka-apua

Eduskunta / Hallintovaliokunta

10.11.2025

suurimpiin digituen ja neuvonnan tarpeisiin alkuvuonna 2026. Tilanteen niin vaatiessa Digi- ja väestötietovirastolla on myös valmius lisätä muutoksen tuen pysyvämpää resursointia asiakaspalvelussaan. Sekä puhelin- että käyntiasiointi on sitä tarvitseville jatkossakin mahdollista.

Ylijohtaja
Timo Salovaara

Erityisasiantuntija
Roni Roihankorpi